

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет педагогічної освіти та соціальної роботи
Кафедра соціальної роботи та педагогіки вищої школи

СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента
Основи соціальної реабілітації

підготовки бакалавра

Луцьк – 2026

Силабус вибіркового освітнього компонента «Основи соціальної реабілітації» підготовки здобувачів освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Розробник: Вікторія Степаненко, доктор педагогічних наук, професор

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми
Соціальна робота. Соціальна педагогіка:

(проф. Чернета С.Ю.)

Гарант освітньо-професійної програми
Соціальне забезпечення

(доц. Колосок А.М.)

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри соціальної роботи та педагогіки вищої школи

протокол № 10 від 28 січня 2026 р.

Завідувач кафедри:

(проф. Чернета С.Ю.)

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна /освітньо-наукова/освітньо-творча програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна (очна) форма здобуття освіти	23 «Соціальна робота», 231 «Соціальна робота», «Соціальна робота. Соціальна педагогіка», 232 «Соціальне забезпечення», «Соціальне забезпечення», бакалавр	Вибірковий
Кількість годин/кредитів 150/5		Рік навчання: 4
		Семестр: 7-ий
ІНДЗ: <u>немає</u>		Лекції : 10 год.
		Практичні (семінарські): 20 год.
		Самостійна робота: 110 год.
	Консультації: 10 год.	
	Форма контролю: залік	
Мова навчання		українська

II. Інформація про викладача (-ів)

Прізвище, ім'я, по батькові: Степаненко Вікторія Іванівна,

Науковий ступінь: доктор педагогічних наук

Вчене звання: професор

Посада: професорка кафедри соціальної роботи та педагогіки вищої школи

Контактна інформація

Телефон: +38 095 465 92 95

Електронна пошта: stepanenko.viktorii@vnu.edu.ua

Дні занять: <https://ps.vnu.edu.ua/cgi-bin/timetable.cgi>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсу.

Вивчення освітнього компонента «Основи соціальної реабілітації» сприятиме розумінню психологічних та соціальних складових перебігу відновлення, компенсації, реадaptaції чи адаптації до нових умов людини, що реабілітується, застосовувати ці знання на практиці під час надання реабілітаційних послуг сім'ям, які виховують дітей з інвалідністю; особам з інтелектуальними та психічними порушеннями; особам, які мають залежність від наркотичних засобів чи психотропних речовин; особам, які мають ігрову залежність, тощо.

Силабус вибіркового освітнього компонента «Основи соціальної реабілітації» складено з урахуванням можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

2. **Метою** вивчення вибіркового освітнього компонента «Основи соціальної реабілітації» є оволодіння здобувачами освіти знаннями, які стосуються системи уявлень про базові концепти, принципи та практичні основи соціальної реабілітації як соціальної послуги; соціальну адаптацію, реабілітацію, інтеграцію осіб із постійними чи тимчасовими обмеженими можливостями здоров'я у практичній роботі; набудуть наукових уявлень про основи відновлення соціального, психологічного та фізичного здоров'я, функціональних можливостей, життєдіяльності осіб із різними фізичними станами та можливостями.

Завдання:

- засвоєння теоретичних основ соціальної реабілітації, її мети, завдань, сутності, структури, функцій та принципів;
- розуміння особливостей організації соціальної реабілітації осіб із різними соціально-фізичними, психологічними нозологіями, специфіки та напрямів діяльності соціальних інститутів із надання реабілітаційних послуг;
- оволодіння методами оцінки функціонального стану і життєдіяльності осіб, технологіями реабілітаційних впливів, сучасними корекційними, компенсаторними, реабілітаційними програмами.

3. *Soft skills*: комунікативність, ініціативність, креативність, вміння прогнозувати, працювати з інформацією, навички міжособистісної взаємодії, робота в команді, навички презентації, гнучкість, швидка адаптація до змін, відповідальність та ін.

Під час опанування ВОК «Основи соціальної реабілітації» здобувачі освіти:

- розумітимуть теоретичні основи соціальної реабілітації, її мету, завдання, сутність, структуру, функції та принципи;
- знатимуть особливості організації соціальної реабілітації осіб із різними соціально-фізичними, психологічними нозологіями, специфіку та напрями діяльності соціальних інститутів із надання реабілітаційних послуг;
- вмітимуть застосовувати методи оцінки функціонального стану і життєдіяльності осіб, технології реабілітаційних впливів, сучасні корекційні, компенсаторні, реабілітаційні програми;
- будуть здатні використовувати набуті знання та навички на практиці в реабілітаційній роботі з різними категоріями осіб та їхніми сім'ями.

1. Структура освітнього компонента.

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю/ Бали	
Змістовий модуль 1. Теоретичні та практичні основи соціальної реабілітації							
Тема 1. Соціальне середовище й соціальна робота в реабілітаційному процесі	30	2	4	22	2	Д, ДС /14	
Тема 2. Організація соціальної реабілітації та професійної адаптації осіб з інвалідністю	30	2	4	22	2	Д, ДС, РМГ, РЗ/К/14	
Тема 3. Реабілітаційні заходи в процесі надання соціальних послуг	30	2	4	22	2	Д, ДС, РМГ, РЗ/К/14	
Тема 4. Соціально-психологічна реабілітація осіб з адиктивною поведінкою	30	2	4	22	2	Д, ДС, РМГ, РЗ/К/14	
Тема 5. Безбар'єрність як принцип просторового розвитку громад та надання послуг з реабілітації	30	2	4	22	2	Д, ДС, РЗ/К/14	
Разом за модулем 1	150	10	20	110	10	70	
Види підсумкових робіт (за потреби)						Бал	
КР						30/Т	
ІНДЗ (за наявності)						-	
Інше (вказати)						-	
Всього годин/Балів			10	20	110	10	100

Форма контролю*: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Д – усна доповідь, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, РМГ – робота в малих групах, КР – контрольна робота тощо.

2. Завдання для самостійного опрацювання.

№ з/п	Тема	Кількість годин
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І. Теоретичні та практичні основи соціальної реабілітації		
1.	Реабілітація як соціальна послуга	22
2.	Реабілітаційні заходи в межах соціальної послуги соціального супроводу при працевлаштуванні та на робочому місці	22
3.	Реабілітаційні заходи в межах соціальних послуг із різних видів догляду	22
4.	Сім’я особи з адиктивною поведінкою як отримувач соціальних послуг та суб’єкт реабілітаційного процесу	22
5.	Безбар’єрність у реабілітаційних відділеннях	22
Всього		110

IV. Політика оцінювання

Оцінювання знань здобувачів освіти ВОК «Основи соціальної реабілітації» здійснюється на основі результатів поточного і підсумкового модульного контролю знань згідно «Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки» від 26.06.2025 р. Завдання поточного контролю – перевірка навчальних досягнень здобувачів освіти. Завдання підсумкового контролю – перевірка розуміння і засвоєння здобувачами освіти програмового матеріалу загалом, логіки та взаємозв’язків між окремими розділами, здатності творчого використання засвоєних знань, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми ОК тощо. Оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою.

Формою контролю вивчення ВОК «Основи соціальної реабілітації» є залік. Максимальна кількість балів за поточний контроль з освітнього компонента – 100 балів. Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має за мету перевірку рівня підготовленості здобувачів освіти до виконання конкретної роботи. Поточний контроль реалізується в різних формах, зокрема опитування, робота в малих групах, індивідуальна робота здобувачів освіти, виступи на практичних заняттях, участь у дискусіях та дебатах, контроль засвоєння того навчального матеріалу, який заплановано на самостійне опрацювання здобувачем, тощо. Максимальний бал за кожну з форм роботи визначено у таблиці 2 силабуса освітнього компонента. Результат самостійної роботи здобувачів освіти оцінюється на практичних заняттях із відповідної теми. Оцінювання тем для самостійної роботи, які виносяться на самостійне опрацювання здобувачами освіти і не розглядаються під час аудиторних занять, контролюються під час підсумкового модульного контролю, підсумкового контролю. Контрольна робота проводиться у вигляді електронного тестування (30 питань по 1 балу за кожну правильну відповідь).

Згідно із Силабусом ОК здобувачам освіти, які брали участь у роботі конференцій, підготовці наукових публікацій, в олімпіадах, конкурсах студентських наукових робіт, спортивних змаганнях, мистецьких конкурсах тощо й досягли значних результатів, може бути присуджено додаткові (бонусні) бали, які зараховуються як результати поточного контролю з відповідного ОК. Систему бонусних балів погоджує науково-методична комісія факультету. При цьому загальна кількість балів за поточну роботу, у випадку ОК, де передбачено залік, не може перевищувати, як правило, 100 балів.

Результати поточного контролю знань здобувачів освіти вносяться до електронного журналу успішності і сумуються під час виставлення підсумкового балу з ОК.

Оцінювання знань здобувачів освіти здійснюється під час поточного контролю за результатами виконання тих видів робіт, які визначені силабусом ОК (оцінювання за шкалою від 0 до 100).

У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), він має право відпрацювати пропущені заняття на консультаціях за графіком, затвердженим на засіданні кафедри соціальної роботи та педагогіки вищої школи та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми. У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи (шкала від 0 до 100 балів).

У випадку, якщо здобувач освіти протягом поточної роботи набрав менше як 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання анулюються. Максимальна кількість балів на залік під час ліквідації академічної заборгованості, як правило, 100.

У день складання заліку за основною сесією заборонено проводити додаткові опитування здобувача освіти, а також здобувач освіти не має права доздавати будь-який вид робіт, передбачений силабусом освітнього компонента.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми. У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи (шкала від 0 до 100 балів).

У випадку, якщо здобувач освіти протягом поточної роботи набрав менше як 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання анулюються. Максимальна кількість балів на залік під час ліквідації академічної заборгованості, як правило, 100.

Повторне складання заліку допускається не більше як два рази з кожного ОК: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету.

Політика щодо академічної доброчесності. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної освітньої (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації».

Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача освіти є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Списування під час контрольних та самостійних робіт, іспиту заборонені (зокрема, з використанням мобільних девайсів). Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.

Основні види відповідальності здобувачів освіти за порушення академічної доброчесності (ч.6 статті 42 Закону України «Про освіту»): повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо); відрахування з університету; позбавлення академічної стипендії; позбавлення наданих університетом пільг з оплати навчання.

У випадку таких подій – реагування відповідно до Кодексу академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, працевлаштування, участь у програмі академічної мобільності, здобуття

освіти за іншою спеціальністю (освітньою програмою), навчання за програмою «Подвійний диплом», тривале відрядження за основним місцем роботи, станом здоров'я, перебування у відпустці в зв'язку з вагітністю та пологами або для догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку, наявність статусу особи з особливими освітніми потребами) навчання може відбуватись за індивідуальним графіком (див. Положення про організацію освітнього процесу здобувачів освіти за індивідуальним графіком навчання у Волинському національному університеті імені Лесі Українки).

Підготовка здобувачів вищої освіти з використанням елементів дуальної освіти у ВНУ імені Лесі Українки здійснюється відповідно до Положення про підготовку здобувачів за дуальною формою здобуття освіти у Волинському національному університеті імені Лесі Українки від 29.08.2025р. Години, форма навчання та особливості організації освітнього процесу визначаються на семестр (поточний навчальний рік) та відображаються в індивідуальних графіках навчання здобувачів освіти та програмі навчання.

В процесі вивчення ОК під час проведення занять можуть використовуватись технології дистанційного навчання через мережу «Інтернет» в умовах карантинних обмежень, воєнного стану; навчання здобувачів освіти під час хвороби; участі у дистанційних олімпіадах, конкурсах; отриманні консультацій тощо (див. Положення про дистанційне навчання у Волинському національному університеті імені Лесі Українки). Навчання осіб із особливими потребами передбачає залучення додаткових технологій дистанційного навчання під час здійснення всіх видів підготовки, включаючи професійно-практичну, з урахуванням особливостей розвитку здобувачів освіти. Під час організації освітнього процесу в Університеті технології дистанційного навчання можуть використовуватись при проведенні навчальних занять, контрольних заходів, а також при забезпеченні самостійної роботи.

Визнання результатів навчання, отриманих здобувачами вищої освіти у неформальній та/або інформальній освіті, здійснюється на добровільній основі та передбачає підтвердження того, що здобувач досяг результатів навчання, передбачених ОПП, за якою він навчається. Визнанню можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як освітньому компоненту в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, курсовій роботі (проекту), контрольній роботі тощо, які передбачені програмою (силабусом) освітнього компонента (Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у ВНУ імені Лесі Українки).

Здобувачі вищої освіти можуть долучатися до оновлення змісту ОК шляхом подання пропозицій викладачу. Електронна адреса викладача для таких пропозицій: stepanenko.viktoriaa@vnu.edu.ua

V. Підсумковий контроль

Формою підсумкового контролю є залік, що полягає в оцінці знань здобувачів освіти під час поточного контролю за результатами виконання тих видів робіт, які передбачені силябусом освітнього компонента в діапазоні від 0 до 100 балів. Мінімальна позитивна кількість балів – 60.

Здобувач освіти може додатково скласти на консультаціях із викладачем ті теми, які він пропустив протягом семестру (з поважних причин), таким чином покращивши свій результат рівно на ту суму балів, яку було виділено на пропущені теми. У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи (шкала від 0 до 100 балів).

У випадку, якщо здобувач освіти набрав менше ніж 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного

оцінювання, анулюються. Максимальна кількість балів під час ліквідації академічної заборгованості з заліку, як правило, – 100. На ліквідацію академічної заборгованості (складання заліку) виносяться тестові завдання та практичні вправи, які складаються відповідно до питань, винесених на залік.

Питання заліку

1. Соціальне середовище, реабілітація і соціальна робота.
2. Категорії клієнтів, які потребують соціальної реабілітації.
3. Система реабілітації в Україні.
4. Тенденції розвитку системи соціальної реабілітації.
5. Підходи соціальної реабілітації.
6. Принципи соціальної реабілітації.
7. Особливості соціально-психологічної реабілітації осіб з адиктивною поведінкою.
8. Стандартизація соціальної послуги соціально-психологічної реабілітації осіб із залежністю від наркотичних засобів чи психотропних речовин.
9. Заходи, програми, форми і методи соціальної реабілітації осіб з адиктивною поведінкою.
10. Адаптація робочого місця.
11. Підтримка людей з інвалідністю на робочому місці.
12. Підтримка людей з інвалідністю поза місцем роботи.
13. Етапи супроводу на робочому місці.
14. Індивідуальна програма реабілітації.
15. Робота мультидисциплінарної команди.
16. Види реабілітаційної діяльності і рівні її реалізації.
17. Засоби соціальної реабілітації.
18. Соціальна реабілітація дітей з інвалідністю з інтелектуальними та психічними порушеннями.
19. Організаційні основи діяльності реабілітаційного центру.
20. Реабілітаційний простір як фактор соціальної роботи з клієнтами.
21. Соціально-психологічна реабілітація осіб з адиктивною поведінкою
22. Безбар'єрність як принцип просторового розвитку громад та надання послуг з реабілітації.

VI. Шкала оцінювання

Робота на практичному занятті комплексно оцінюється науково-педагогічним працівником, враховуючі такі критерії: правильність одержаних відповідей; повнота та логічність відповіді; наявність висновків та ілюстративних прикладів.

Результат самостійної роботи здобувачів вищої освіти (завдання для самостійного опрацювання) оцінюються під час практичних занять із відповідної теми і є складовою частиною загальної кількості балів за практичне заняття.

Оцінювання тем для самостійної роботи, які виносяться на самостійне опрацювання здобувачами освіти і не розглядаються під час аудиторних занять, контролюються під час підсумкового модульного контролю, підсумкового контролю.

Критерії оцінювання під час аудиторних занять

7 балів - Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом за відповідною темою, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, в т.ч. самостійної роботи, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки, представляє результати виконання завдань для самостійної роботи за умови особистого представлення виконаного завдання на практичному занятті.

6 балів - Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом за відповідною темою, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, в т.ч. самостійної роботи, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.

5 балів - Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом за відповідною темою, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, в т.ч. самостійної роботи, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, не завжди послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.

4 бали - Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який відтворює значну частину навчального матеріалу за відповідною темою, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень та понять. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає неточності та помилки, виконує завдання для самостійної роботи.

3 бали - Оцінюється робота здобувача освіти, який відтворює значну частину навчального матеріалу за відповідною темою, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень та понять. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки, частково виконує завдання для самостійної роботи.

2 бали - Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який відтворює певну частину навчального матеріалу за відповідною темою, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень та понять. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки, не виконує завдання для самостійної роботи.

1 бал – Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який не володіє навчальним матеріалом за відповідною темою та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань, однак присутній на практичному занятті та бере участь в інтерактивній взаємодії.

Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з освітніх компонентів, де формою контролю є залік

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
0–59	Незараховано (необхідне перескладання)

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Ляшко В. В Україні змінюють систему реабілітації. 2022. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/v-ukraini-zminiuiut-systemu-reabilitatsii-viktor-liashko>
2. Олійник І. В. Соціальна реабілітація як один із напрямів професійної діяльності фахівця із соціальної роботи. *Вісник університету імені Альфреда Нобеля*. Сер.: «Педагогіка і психологія». Педагогічні науки. 2021. № 2 (22). С. 59–66.
3. Петришин Л. Й., Степаненко В. І. Соціальна відповідальність суб'єктів надання соціальної послуги соціально-психологічної реабілітації осіб із залежністю від наркотичних засобів чи психотропних речовин. *Соціальна робота і соціальна освіта в умовах сьогодення: проблеми та перспективи розвитку*: кол. монографія / С. Калаур, Н. Олексюк, Г. Олійник, Л. Петришин та ін.; за ред. О. Сороки, Г. Лещук. Тернопіль: Осадца Ю.В., 2023. С. 97–127.
4. Степаненко В. І. Відповідальність соціального працівника у складі мультидисциплінарної команди як надавача соціальної послуги реабілітації. *Актуальні проблеми соціальної роботи та соціального забезпечення: європейський та національний вимір*: матер. II Міжнар. наук.-практ. конфер. (01-03 черв. 2023 р.) / за заг. ред. С. Ю. Чернети. Луцьк, 2023. 223 с. С. 84–87.
5. Степаненко В. І. Система соціальної реабілітації: сучасні тенденції, підходи та принципи. *Соціальна педагогіка: теорія та практика*. 2023. №2. С. 38–49. DOI: <https://doi.org/10.12958/1817-3764-2023-2-38-49>
6. Степаненко В. І., Степаненко В. В. Презентація як засіб підготовки фахівців з фізичної терапії і соціальної роботи до надання реабілітаційних послуг. *Zeszyty naukowe. Turystyka i Rekreacja* / Red. nauk. A. Marian Cwer Warszawa: Wyższa Szkoła Turystyki i Języków obcych w Warszawie, 2022. Zeszyt 29 (1). 31–38.
7. Gül Yavaş Ayhan, A. & Akgül Gö, F. (2021). An Effective Rehabilitation Center Model For Drug Addiction. *OPUS*, 17 (36), 2429–2446. <https://doi.org/10.26466/opus.832144>
8. Kokko, RL., Hänninen, K. & Törrönen, M. (2021). Social Rehabilitation Through a Community-Based Rehabilitation Lens: Empowerment, Participation and Inclusion of the Elderly Long-Term Unemployed in the Re-employment Process. *J. Psychosoc. Rehabil. Ment. Health*. 8, 199–210. <https://doi.org/10.1007/s40737-020-00189-2>

Нормативно-правові акти

1. Питання організації реабілітації у сфері охорони здоров'я: Постанова Кабінету Міністрів України від 03.11.2021 № 1268. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1268-2021-%D0%BF#n262>
2. Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги соціально-психологічної реабілітації осіб із залежністю від наркотичних засобів чи психотропних речовин: Наказ Мінсоцполітики України від 01.10.2020 № 677. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1218-20#Text>
3. Про затвердження Державного стандарту соціальної реабілітації осіб з інтелектуальними та психічними розладами: Наказ Мінсоцполітики України від 17.12.2018 № 1901. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0066-19#Text>
4. Про затвердження Класифікатора соціальних послуг: Наказ Мінсоцполітики України від 23.06.2020 № 429. URL: <http://surl.li/gupiw>
5. Про затвердження Типового положення про центр соціально-психологічної реабілітації дітей: Постанова Кабінету Міністрів України від 28.01.2004 № 87. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/87-2004-%D0%BF#Text>
6. Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні: Закон України від 21.03.1991 № 875-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/875-12#Text>
7. Про реабілітацію у сфері охорони здоров'я: Закон України від 03.12.2020 № 1053-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1053-20#Text>
8. Про соціальні послуги: Закон України від 17.01.2019 № 2671-VIII. URL:

- <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#Text>
9. Про схвалення Концепції створення та розвитку системи раннього втручання: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 26.05.2021 № 517-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/517-2021-%D1%80#Text>
 10. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо впровадження практики надання послуги раннього втручання для забезпечення розвитку дитини, збереження її здоров'я та життя: Наказ Мінісоцполітики України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0092739-21#Text>
 11. Про схвалення Національної стратегії із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 14.04.2021 № 366-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/366-2021-%D1%80#Text>
 12. Наказ МОЗ України від 08.10.2007 № 623 «Про затвердження форми індивідуальної програми реабілітації дитини з інвалідністю та Інструкції щодо її заповнення». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1197-07#Text>
 13. Постанова Кабінету Міністрів України від 08.12.2006 № 1686 «Про затвердження Державної типової програми реабілітації осіб з інвалідністю». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1686-2006-%D0%BF#n37>
 14. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 10 грудня 2024 року № 2067 «Рекомендації, які є частиною індивідуальної програми реабілітації (ІПР)». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1301-2009-%D0%BF#Text>
 15. International Classification of Functioning, Disability and Health (ICF), Fifty-Fourth World Health Assembly, WHA54.21, 22 May 2001 / World Health Organization. URL: <https://www.who.int/standards/classifications/international-classification-of-functioning-disability-and-health>

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. Верховна Рада України. URL: <http://www.rada.gov.ua>
2. ГО «УКРАЇНСЬКА АКАДЕМІЯ ДИТЯЧОЇ ІНВАЛІДНОСТІ». URL: <https://childneuro.gov.ua/academia>
3. Міністерство освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/ua>
4. Міністерство соціальної політики, сім'ї та єдності України. URL: <https://www.msp.gov.ua/> ГК
5. Міністерство охорони здоров'я України. URL: <https://moz.gov.ua/uk>
6. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
7. Національна асамблея людей з інвалідністю. Програма «Батьки за раннє втручання в Україні». URL: <https://naiu.org.ua/project-naiu/programa-batky-za-rannye-vtruchannya-v-ukrayini/>
8. Урядовий портал. URL: <http://www.kmu.gov.ua>
9. Центр комплексної реабілітації для осіб з інвалідністю «Галичина» URL: <http://reabl.lviv.ua/socialna-reabilitacija/>